

Літопис події

ДЕСЯТИ МІЖНАРОДНІ ЧИЧЕРІНСЬКІ ЧИТАННЯ

12-13 жовтня 2017 р. кафедра світової літератури Львівського національного університету імені Івана Франка провела X міжнародні Чичерінські читання на тему “Світова література в літературознавчому дискурсі XXI ст.”, у яких узяли участь 76 учасників. Відкрила читання заступник декана факультету іноземних мов із наукової роботи *Л. Глущенко*.

Під час роботи читань відбулося пленарне засідання, на якому було заявлено 6 доповідей: *Я. Кравець* (Львів) “Десять міжнародних Чичерінських читань: дорога завдовжки у чверть століття”; *О. Ніколенко* (Полтава) “Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер” Е.-Т.-А. Гофмана і “Собаче серце” М. Булгакова: типологічні паралелі гротескних світів”; *Л. Генералюк* (Київ) “Французькі впливи на історіософію Максиміліана Волошина (до 140-річчя від дня народження поета)”; *С. Криворучко* (Харків) “Жанрова своєрідність твору Б. Вербера “Енциклопедія абсолютного та відносного знання”; *І. Мегела* (Київ) “Психограма серійного вбивці (на матеріалі роману Томаса Рааба “Тиша”). Метаморфози жанру”; *О. Гальчук* (Київ) “Моделі світу в художніх текстах XX століття: особливості авторських варіантів”.

Упродовж двох днів працювало чотири секції. Під час засідання першої секції “*Ідеї Олексія Чичеріна у контексті новітнього теоретично-методологічного дискурсу*” було заслухано доповіді *Л. Мацевко-Бекерської* (Львів) “Без “методологічного примусу” в структуруванні літературознавчої парадигми: актуальний дискурс науково-методологічних поглядів О. Чичеріна”, *Н. Трефяк* (Івано-Франківськ) “Аналіз “рецептивних ресурсів” категорії стилю з урахуванням наукових концепцій Олексія Чичеріна”, *О. Куцої* (Тернопіль) “Хронотопні розшарування як “знаряддя думки” (О. Чичерін) у повісті М. Аромштам “Коли відпочивають янголи”, *І. Гажевої* (Львів) “Семантика вогню-світла у творчості Ф. М. Достоєвського”, *О. Гупало* (Львів) “Образ мокрого снігу у творчості Ф. М. Достоєвського”, *Н. Ігнатів* (Львів) “Розповідаючи, людина творить...”: жанрова специфіка багатоголосої прози Світлани Алексієвич”, *В. Іваненко* (Київ) “Пере-відкриття нарації: ідеологія, ієрархія та нові наративні форми в сучасній шотландській прозі”, *О. Юрчук* (Київ) “Від роману до мінімалістичного письма”, *Л. Бондарук* (Луцьк) “Автобіографічність як особливий естетичний критерій суперлативного роману”, *О. Радавської* (Луцьк) “Експресіоністський стиль роману Ж. Жюно “Велика отара”, *Н. Курішко* (Львів) “Наративне рішення модерністського роману “Портрет митця замолоду” Джеймса Джойса”, *В. Виниченка* (Харків) “Метаморфози мотиву самотності у творчості Н. Баршева крізь призму інтертексту”.

Проблеми транзитивності на матеріалі німецької, австрійської, ірландської, англійської та іспанської літератур висвітлювалися під час роботи другої секції “*Феномен транзитивності в західноєвропейських літературах XX століття*”. Було заслухано доповіді *С. Маценки* (Львів) “Співане слово у контексті розуміння музики Мартіном Лютером”, *І. Сенчук* (Львів) “Музичний “код” роману С. Беккета “Мерфі”, *О. Левицької* (Львів) “Музичний інтертекст у романі Джона Фаулза “Маг”, *Н. Поліщук* (Львів) “Урок музики” у просторі малої жіночої модерністичної прози”, *Ю. Нетлюх* (Львів) “Текст як танець (“Принцеса Брамбілла” Е.-Т.-А. Гофмана)”, *Д. Мельник* (Львів) “Мотив танку смерті в німецькомовній літературі на межі XIX – XX ст.”, *С. Варецької* (Львів) “Сімейний роман у німецькомовній літературі

на рубежі ХХ – ХХІ ст.”, *Н. Воробей* (Львів) “Образ батьківщини в есеї Герти Мюллер “Батьківщина чи оманливість речей”, *М. Третевич* (Львів) “Колективна та індивідуальна пам’ять у романі Уве Тімма “Друг і чужинець”, *Л. Мірошниченко* (Київ) “Скептицизм і транзитивність: пошуки віри Бернарда Волша у романі Девіда Лоджа “Новини з раю” в контексті “Діалогів стосовно природної релігії” Девіда Г’юма”, *О. Гречешнюк* (Львів) “Поколіннявий роман у сучасній німецькомовній літературі”, *А. Витрикуш* (Львів) “Специфіка зображення Першої світової війни у романі Й. Рота “Гробівець капуцинів”, *Л. Нестер* (Львів) “Одяг як невербальна комунікація у романі В. Генаціно “Парасолька на цей день”, *Б. Сторохи* (Полтава) “Збереження пам’яті: кіно-літературне оживлення ідеї колоніалізму кінця ХХ – початку ХХІ століття”, *Т. Дерезицької* (Львів) “Функціональна своєрідність мета-образів у романі Джорджа Орвелла “Бірманські дні”, *О. Маєвської* (Львів) “Концепт “героя” у художній прозі М. де Унамуно: традиції та трансформації”, *Н. Ліхоманової* (Київ) “Проблема транскультурної ідентичності у романі Зеді Сміт “Білі зуби”, *Н. Маланія* (Кам’янець-Подільський) “Від стигматизації до всеосяжної інклюзивності: еволюційне становлення англійської літератури дизабіліті другої половини ХХ століття”.

Генологічні вияви світової літератури – від давньоаттичної та римської комедії, через творчість письменників англійського Відродження, до В. Блейка, Дж. Орвелла, А. Мердок, С. Рушді, закінчуючи Іваном Франком, сучасною українською романістикою, віршованим романом Л. Горлача та романом Ліни Костенко – були в центрі уваги секції третьої “*Генологічні аспекти світової літератури*”. Під час засідання секції були заслухані доповіді *О. Литовської* (Харків) “Метатеатральність” у давньоаттичній комедії”, *Я. Юхимук* (Київ) “Зміна вектору розгортання музичного екфразису як результат жанрової деканонізації”, *К. Вельчевої* (Дніпро) “Жанр алегоричного видіння у творчості В. Ленгленда і Дж. Чосера”, *Т. Лучука* (Львів) “Левкадія” Турпілія, або Римська комедія про трагічне кохання”, *С. Ніколаєнко* (Київ) “Небесне та земне у “Чотирьох гімнах” Едмунда Спенсера”, *Т. Демка* (Львів) “Поетика континенту та її функції у поемах Вільяма Блейка “Європа” та “Америка”, *І. Кушнір* (Львів) “Феномен швейцарської національної ідентичності: творчість Ш. Ф. Рамюза”, *С. Коновалова* (Мінськ) “Сатирична типізація в романі Джонатана Коу “Що за шахрайство!”, *К. Кам’янець* (Львів) “Філософські мотиви та авангардистський театральний експеримент у п’єсі Віндема Льюїса “Ворог зірок”, *Є. Васильєвої* (Житомир) “Жанрова еволюція сучасної трагедії”, *Т. Кушнірової* (Полтава) “Інтермедіальність як жанрова константа в романі “Щиголь” Донни Тартт”, *Х. Дрогомирецької* (Львів) “Насильство як прояв кризи розрізненнь у романі Салмана Рушді “Лють”, *О. Бежан* (Одеса) “Антропоморфізм у графічній прозі Арта Шпігельмана (“МАУС””, *Л. Скорини* (Черкаси) “Особливості рецепції Біблії в українській епіграфістиці 1920-х”, *М. Зубрицького* (Дрогобич) “Проблеми ономастики у фольклорних зацікавленнях Івана Франка”, *Т. Бакіної* (Київ) “Традиції жанру календаря в літературі для дітей”, *В. Борбунюк* (Харків) “Ексцентричні особливості сценічного перекладу прози: “Скотарник” Дж. Орвелла в Харківському театрі ляльок”, *Л. Куцої* (Тернопіль) “Ритм часу у поезіях збірки І. Франка “Із днів журби”, *О. Башкирової* (Київ) “Історія та “повсякденне” в гендерних художніх моделях дійсності сучасної української романістики”, *Г. Бокшань* (Херсон) “Міфологема фейрі в романах “Зачаровані музиканти” Галини Пагутяк і “Єдиноріг” Айріс Мердок”, *О. Федько* (Запоріжжя) “Рецепція образу автора як одна з жанрових доміант віршованого роману (на матеріалі твору “Мамай” Л. Горлача)”, *О. Григоренко* (Одеса) “Концепт міста у романі Ліни Костенко “Записки українського самашедшого”.

Оригінальними дослідженнями привабила секція четверта “*Взаємодії літератур: впливи, паралелі, наслідування*”, де було запропоновано цікаві зразки міжкультурних паралелей: антична класика – сучасна англійська література; французько-російські, польсько-українські, італійсько-англійські паралелі й наслідування. Виголошено наукові доповіді *М. Щербини* (Дніпро) “Ренесансна модель західноєвропейської пасторалі у світлі наукових досліджень”, *Н. Велігіної* (Дніпро) “Флоберівська тема в малій прозі Джуліана Барнса”, *О. Левченка* (Дніпро) “Айріс

Мердок та антична класика: можливість діалогу”, М. *Калініченко* (Рівне) “Останній з пуритан”, Т. *Динниченко* (Київ) “Вияв архетипів у романі А. Франса “Боги жадають”, Л. *Корнєєвої* (Ніжин) “Сюжетні паралелі теми кохання у новелі “Кармен” П. Меріме та оповіданні “Кінець Чертопханова” І. Тургенєва”, Ю. *Стулова* (Мінськ) “Нове у неоневільницькій розповіді: роман К. Уайтхеда “Підземна залізниця”, В. *Марценішко* (Черкаси) “Рецепція-відповідь” як об’єкт імагології: Г. Сенкевич “Вогнем і мечем” – М. Старицький “Богдан Хмельницький”, І. *Теплого* (Львів) “Іван Франко та світова література: концепція і таксономія”, І. *Юрової* (Київ) “Трансформація жанру роману подорожі у сучасній українській великій прозі”, О. *Кім* (Львів) “Концепція героїчного в художніх творах про Жанну д’Арк”, С. *Євтушенко* (Київ) “Феномен “літературного андрогінізму” та постколоніальна англо-індійська література”, Ф. *Штейнбука* (Київ) “Конвергенція топосу страждання у сучасній світовій літературі”, О. *Тулахіної* (Запоріжжя) “Шерлок Холмс і криза постмодерної свідомості у романах Е. Горовіца “House of Silk”, М. Шейбона “The Final Solution”, М. Калліна “A Slight Trick of the Mind”, Р. *Кохан* (Львів) “Оптимістично-радісний погляд на самотню дитину в дискурсі метамодерністичного світу (на матеріалі повісті Анни Гавальди “35 кіло надії” та роману Джонатана Сафрана Фоера “Страшенно голосно та неймовірно близько””, О. *Раскіної* (Москва), О. *Сорокіної* (Київ) “Перські” листи М. С. Гумільова: образно-символічні ряди”, К. *Таранік-Ткачук* (Київ) “Вплив сатиричних творів Дж. Свіфта на формування індивідуального стилю Г. Філдінга (наратологічний дискурс)”, М. *Маркової* (Дрогобич) “Петрарківські контексти духовної лірики Джона Донна”.

Під час першої пленарної доповіді учасників читань проінформували про те, що відповідно до ухвали одних із попередніх Чичерінських читань підготовлено до друку видання “Олексій Чичерін. “Треба бачити і розуміти серцем...” (літературознавчі студії)” (обсяг – 400 стор.). На підсумковому засіданні вирішено опублікувати матеріали X міжнародних Чичерінських читань окремим науковим збірником, а наступні, XI, читання провести в жовтні 2019 р.

Нижче друкуємо доповідь Яреми Кравця “Десять міжнародних Чичерінських читань: дорога завдовжки у чверть століття”, виголошену на пленарному засіданні.

2017 рік ознаменувався знаковими подіями в науковому житті гуманітаристики Львівського національного університету імені Івана Франка. У травні славісти України, Польщі, Словенії, Хорватії зібралися на свій XXV славістичний семінар, традиційно присвячений слов’янським апостолам Кирилові й Мефодію; у перших числах жовтня відбулася XXXI щорічна наукова Франківська конференція, вступивши у свій четвертий десяток; сьогодні, 12 жовтня, саме в цей час, розпочинає роботу Міжнародний науковий сорабістичний семінар, який святкує свій п’ятнадцятирічний ювілей; і нині маємо наш ювілей – X міжнародні Чичерінські читання, десятий ювілей наукового форуму, започаткованого в далекому 1990 р., коли в лютому того року на запрошення кафедри світової літератури ЛНУ ім. Івана Франка (тодішня назва – кафедра зарубіжної літератури) відгукнулося понад 30 літературознавців України та Росії, узявши участь у роботі наукової конференції-посвяти першій річниці смерті Олексія Володимировича Чичеріна – літературознавця, завідувача впродовж 25 років кафедри світової літератури, науковця, який був із кафедрою до останніх днів свого життя.

Науковий форум, що з 1997 р. набув статусу міжнародного, став авторитетним обміном досягненнями в царині дослідження світового літературного процесу, вивчення і класичної літературної спадщини, і сучасної світової літератури, обміном новітніми методологічними пошуками й методами прочитання, рецепції та інтерпретації художнього тексту.

Традиція академічної дискусії з питань дослідження світової літературної класики і провідних тенденцій сучасної літератури, що в програмі наступних, II, Чичерінських

читань виокремилася в наукову проблему “Зарубіжна оповідна проза”, упродовж наступних читань дістала конкретніше, предметніше звучання.

III міжнародні Чичерінські читання (1997) та IV (1999) присвячувалися визначним датам у світовому літературознавстві та красному письменстві – 450-річчю від дня народження Міґеля де Сервантеса Сааведри (наукова проблема читань – “Сервантес і проблеми розвитку європейської прози”) та 200-річчю від дня народження Оноре де Бальзака і 100-річчю відомого вченого-бальзакознавця О. Чичеріна (наукова проблема “Роман і стиль”). Наступні читання були зосереджені навколо проблеми розвитку художньої прози, а із 2009 р. (VI-IX сесії) безпосередньо пов’язувались із науковою проблемою досліджень кафедри світової літератури ЛНУ ім. Івана Франка, оформившись у назву “Світова класика в літературно-критичному дискурсі XXI століття”. “Світова література в літературознавчому дискурсі XXI ст.” – наукова проблема сьогоднішніх, X, міжнародних Чичерінських читань.

Наукова всеосяжність форуму дала змогу залучати до роботи читань як досвідчених літературознавців, так і молодих дослідників, не один із яких у хронології Чичерінських читань став кандидатом наук, а далі виріс до доктора філології. Цікаво поглянути на статистичні показники I-X читань: 30; 45; 40; 47; 79; 109 учасників (VI читання, 2009 р.); 120 (VII читання, 2011 р.), що відбувалися в контексті відзначення 350-літнього ювілею Львівського національного університету ім. Івана Франка); 130 учасників (VIII читання), на яких уперше виокремилася особлива сторінка, присвячена новітнім методологічним пошукам і методам прочитання, рецепції та інтерпретації художнього тексту; 113 (IX читання) і 76 (нинішні X міжнародні Чичерінські читання). Подаючи кількісний показник читань, наголошуємо насамперед на тому, що переважна більшість учасників, а серед них аспіранти, пошуковці, молоді дослідники, дістали змогу надрукувати свої наукові студії на сторінках “Іноземної філології” і “Вісника іноземних мов”, що мають статус наукових фахових видань.

Докторами філологічних наук за цей час стали постійні учасники міжнародних Чичерінських читань П. Бухаркін із Санкт-Петербурга (учень проф. О. Чичеріна), М. Моклиця (Східноєвропейський університет, м. Луцьк), С. Маценка-Фіськова, О. Бандровська (ЛНУ ім. Івана Франка), О. Кеба (Кам’янець-Подільський національний університет), А. Татаренко (ЛНУ ім. Івана Франка), С. Криворучко (ХНУ ім. В. Каразіна), Г. Драненко (Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича), Л. Цибенко (ЛНУ ім. Івана Франка), Л. Кравченко (Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка), Т. Гаврилів (Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича). Дисертації на науковий ступінь кандидата філологічних наук успішно захистили постійні учасники міжнародних Чичерінських читань – І. Сенчук, І. Кушнір, Я. Тарасюк, С. Варецька, Г. Пастушук, Д. Мельник, В. Яремчук (Бурмістрова), М. Горлач, У. Гнідець, О. Левицька та ін.

Пропонований перелік науковців – не звичайна констатація присутності на наукових форумах. Міжнародні Чичерінські читання стали школою обміну новими літературознавчими концепціями, корисними консультаціями, порадами, налагодженням тісних наукових контактів, які згодом перетворювалися на керівництво кандидатськими дисертаціями, опонування, консультування докторських дисертацій, а також участі науковців кафедри світової літератури, аспірантів та пошуковців у наукових симпозиумах вишів і наукових установ Києва, наукових конференцій Чернівців, Полтави, Миколаєва, Одеси та Івано-Франківська. Міжнародні Чичерінські читання не оминали своєю увагою досвідчені науковці-літературознавці України – незабутні М. Гольберг, Т. Денисова, В. Фесенко. Провідні літературознавці Н. Висоцька, Н. Жлуктенко, О. Червінська, Е. Соловей, Н. Торкут, О. Ніколенко, І. Козлик, І. Набитович, Б. Шалагінов, О. Куца продовжують цікаву й дуже корисну співпрацю з кафедрою світової літератури, зокрема з міжнародними Чичерінськими читаннями.

Окремою вартісною сторінкою читань є присутність і активна робота в них закордонних гостей; можна подати цікаву статистику країн-учасниць цих читань:

Білорусь, Болгарія, Велика Британія, Литва, Молдова, Польща, Російська Федерація, Словаччина, Словенія, ФРН, Хорватія. У роботі читань узяли активну участь і виступили з науковими доповідями 38 науковців – представників різних закордонних літературознавчих шкіл. Варто згадати вдячним словом наших колег – науковців Білорусі та Польщі, які традиційно прибувають на читання великими делегаціями з дослідників різних поколінь. Особливе слово вдячності – професорові Ю. Стулову з Мінська, для якого нинішні читання є вже п'ятими; до того ж учений тричі виступав на пленарних засіданнях читань, трактуючи проблеми афро-американської літератури. Участь колег-літературознавців із Республіки Польща переросла в дійовий діалог-співпрацю, який виявився у спільних наукових дослідженнях, семінарах і стажуваннях.

Ще два цікаві штрихи участі закордонних науковців у міжнародних Чичерінських читаннях. Словачка В. Жемберова, учасниця III читань, друкує ґрунтовний огляд-рецензію кафедрального видання “Сервантес і проблеми розвитку європейської прози” (збірник наукових праць, серія “Проблеми світової літератури”. Вип. I, Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2000, 186 с.), складеного за матеріалами III міжнародних Чичерінських читань. Словенська літературознавець Д. Мазі-Лесковар із міста Марібор відгукнулася на запрошення перекласти словенською мовою “Веснівку” М. Шашкевича для антології “Веснівка” Маркіяна Шашкевича мовами світу”, що міститиме понад 40 перекладів цього хрестоматійного вірша – від англійської до шведської та японської мов.

За такої багатогранності літературознавчих повідомлень та дискусій, безперечно, програмними досі залишаються студії, присвячені різним аспектам літературознавчих досліджень професора Олексія Володимировича Чичеріна, лауреата літературної премії ім. В. Белінського. Від I і до сьогоднішніх, X, читань, літературознавчу спадщину професора висвітлюють окремі доповіді на пленарних засіданнях, доповіді й повідомлення на секціях чи навіть окремі секції. Чичерінські читання ставали доброю нагодою знову повернутися до програмних праць відомого дослідника в галузі літературного стилю, жанрових особливостей роману, бальзакознавства, західноєвропейського літературного процесу, порівняльного літературознавства.

Чичерінські студії в рамках міжнародних читань мали декілька віхових виявів, розпочавшись конференцією-посвятою першій річниці смерті Олексія Володимировича Чичеріна. Уже під час роботи III читань звучала доповідь П. Бухаркіна, присвячена одній із чільних проблем літературознавчих досліджень професора – західноєвропейському роману.

На IV читаннях (25-27 листопада 1999 р.) було заслухано доповідь “О. В. Чичерін і французька культура” професора, доктора філологічних наук із Санкт-Петербурга П. Бухаркіна; працювала окрема секція “О. В. Чичерін і проблеми розвитку сучасного літературознавства”, на якій виголошувалось дослідження “Творчість Ф. Достоєвського в інтерпретації О. В. Чичеріна” учениці професора, кандидата філологічних наук Н. Познякової. Учасники читань заслухали також доповідь “Творчість Бальзака у працях О. В. Чичеріна” випускниці факультету іноземних мов ЛНУ ім. Івана Франка, доцента Санкт-Петербурзького університету Л. Стречень, а також повідомлення бібліографа наукової бібліотеки ЛНУ ім. Івана Франка Л. Панів про роботу над бібліографічним покажчиком “Олексій Чичерін” (до 100-річчя від дня народження). IV міжнародні Чичерінські читання, присвячені, зокрема, і 100-річчю відомого вченого-літературознавця, завершилися круглим столом “Олексій Володимирович Чичерін у спогадах рідних, колег і друзів”, а також панахидою пам'яті родини Чичеріних у Свято-Георгіївській церкві у Львові. У роботі IV читань брав участь внучатий небіж ученого – професор Микола Ліпатов із Бірмінґема виступом “Сповідання віри”, що збереглося під іменем Св. Василія Великого”.

V читання ознаменувалися підсумковим пленарним засіданням із доповідями “Науковий доробок професора О. В. Чичеріна в сучасних дослідженнях” (М. Кривенко), “Олексій Чичерін у бібліографічних дослідженнях” (Л. Панів) (презентація видання “Олексій Чичерін. Бібліографічний покажчик. До 100-річчя від дня народження. –

Львів, 2000"); "Школа професора О. В. Чичеріна" (І. Селезінка, О. Селезінка), етюдом "Слово сильніше атома" (Т. Лещук, НУ "Львівська політехніка"). Присутні на пленарному засіданні заслухали також доповідь "Кафедра світової літератури. Чичерінський період" (доповідач – Я. Кравець).

Насичені чичерінською тематикою були VI читання (21-22 жовтня 2009 р.), під час яких звучали окремі дослідження, що визначили собою перспективу подальшого розвитку "чичерінських студій", – доповідь доктора філологічних наук Н. Копистянської "Чичерінське слово живе і відкрите для читача та дослідника" та доповідь доктора філологічних наук І. Козлика з Івано-Франківська "Аналіз художнього стилю в евристичній системі О. В. Чичеріна". З-поміж чичерінської тематики VI міжнародних Чичерінських читань варто згадати й виступ на пленарному засіданні Н. Познякової із доповіддю "Суголосність концепції світу Ф. М. Достоєвського і творчої особистості О. В. Чичеріна", "Спогади про О. В. Чичеріна" доктора філологічних наук із Дрогобича Л. Краснової, доповідь докторанта, науковця з Тернополя О. Бистрової "О. В. Чичерін про поетику романної прози Ф. М. Достоєвського".

Цікавої наукової проблеми торкнувся у пленарній доповіді на VII читаннях професор М. Гнатюк (ЛНУ ім. Івана Франка), говорячи про українознавчий аспект теоретичних досліджень О. В. Чичеріна, автора декількох розвідок із проникливим прочитанням прозової спадщини Івана Франка й Михайла Коцюбинського.

Лише одна доповідь із нашого умовного циклу "Чичерінські студії" прозвучала під час роботи VIII читань (17-19 жовтня 2013 р.), де головний акцент було зроблено на літературознавчих і методичних аспектах світової літератури в дискурсі XXI ст. – "Літературно-критична спадщина декабристів в аспекті жанрово-стильових розвідок професора О. В. Чичеріна" науковця із Прикарпатського національного університету імені В. Стефаніка О. Тереховської, яка вибрала цікаву проблему, пов'язану з науковою спадщиною вченого-літературознавця. Треба згадати і презентацію на VIII читаннях документального фільму "Марко Теплінський – учитель, вчений, людина" авторства І. Козлика, фільму, що добре вписався в тематику читань: обидвох науковців – і Марка Теплінського, і Олексія Чичеріна – єднали спільні наукові інтереси.

І. Козлик, завідувач кафедри світової літератури і порівняльного літературознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка, виголосив новаторську доповідь під час пленарного засідання IX читань (15-16 жовтня 2015 р.) – "Алгоритмізація як один із видів методологічної роботи в літературознавстві (на матеріалі наукової спадщини О. В. Чичеріна)". Під час роботи секційних засідань учасники читань мали нагоду ознайомитися з доповіддю "Три судження О. Чичеріна про Еміля Вергарна" (Ярема Кравець), у якій мовилося про особливе місце видатного бельгійського французькомовного поета в літературознавчих зацікавленнях професора. І. Козлик, автор видання "Методологічні аспекти теорії літературного стилю О. В. Чичеріна. Repetitorium до теми": До 110-ї річниці від дня народження ученого" (Івано-Франківськ, 2010 р.), пояснював свій задум такими словами: "Поява цього невеличкого видання не випадкова. <...> Я зіткнувся з тим, що теоретичні напрацювання видатного філолога О. В. Чичеріна, який з 1948 року жив у Львові, працював у Львівському університеті, фактично не використані належним чином у нашій навчальній літературі, а відтак, і в навчальному процесі. <...> Видання містить матеріали для самостійної підготовки студентів до колоквиуму з проблем вивчення теоретичної спадщини видатного філолога-літературознавця XX ст., доктора філологічних наук, професора О. В. Чичеріна, багатий евристично-гносеологічний досвід якого ще досі належним чином не засвоєний і не використаний у науці про літературу".

Нині можна констатувати, що серед чотирьох секцій X міжнародних Чичерінських читань виокремлено окрему секцію "Ідеї Олексія Чичеріна у контексті новітнього теоретично-методологічного дискурсу", на якій виголошено три доповіді, присвячені науково-методологічним поглядам і науковим концепціям професора Олексія Чичеріна, а також професоровому твердженню про "зрядддя думки" стосовно

хронотопного розшарування. Безперечно, така секція повинна працювати під час кожних наступних Чичерінських читань.

На завершення цього огляду варто нагадати, що під час пленарного засідання ІХ міжнародних Чичерінських читань (15 жовтня 2015 р.) відбулася попередня електронна презентація видання "Олексій Чичерін. Треба бачити і розуміти серцем" (Літературні студії) – Львів: ВЦ Львівського національного університету імені Івана Франка". Нині це видання на виробництві і невдовзі побачить світ. Усі учасники Х міжнародних Чичерінських читань, які брали участь у роботі секцій, одержать це видання, що містить програмні статті вченого за розділами "Гоголь. Достоевський. Толстой"; "Уроки Бальзака"; "Світова література"; німецькомовний розділ "Традиція і новаторство у німецькій літературі. Й.-В. Гете"; "Проблеми франкознавства"; "Вивчення літературного стилю"; "Інтерв'ю. Спогади". Сподіваємося, що таке монографічне видання буде корисним для творчого засвоєння наукової спадщини видатного ученого-філолога, глибокого й зацікавленого прочитання його праць, упровадження живих теоретичних напрацювань Олексія Чичеріна в наукові літературознавчі дослідження ХХІ століття.

*Ярема Кравець
м. Львів*

Отримано 16 листопада 2017 р.

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА 145-РІЧЧЮ ІЗ ДНЯ НАРОДЖЕННЯ БОГДАНА ЛЕПКОГО

2-3 листопада 2017 р. в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка відбулася міжнародна наукова конференція "Богдан Лепкий у полікультурному дискурсі Європи та Америки (до 145-річчя з дня народження Богдана Лепкого)", яку організували Міністерство освіти і науки України, кафедра теорії і методики української та світової літератури Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації та Обласний комунальний музей Богдана Лепкого.

Міжнародна наукова конференція, проведена з метою сучасного осмислення творчої спадщини Богдана Лепкого, видатного поета, прозаїка, художника, літературознавця, перекладача, публіциста, критика, засвідчила високий дослідницький інтерес українських і закордонних учених до літературного феномену Богдана Лепкого, стала важливим науковим форумом для панорамного і продуктивного обговорення проблем літературної, літературо- і мистецтвознавчої, видавничої спадщини митця в контексті історичного, громадського й культурного життя України кінця ХІХ – першої половини ХХ ст. У конференції взяли участь науковці з України, Польщі, Канади, США. Учасників та гостей привітали проректор із наукової роботи та міжнародного співробітництва Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка професор *Б. Буяк*, декан факультету філології і журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка професор *Т. Вільчинська*, які наголосили на винятковому значенні творчості Богдана Лепкого, його колосальному духовному потенціалі, який ще потрібно вивчати насамперед у діалоговому (культурна свідомість межі ХІХ – ХХ ст., українсько-польський дискурс) чи комплексному аспекті (мистецький синкретизм).

На пленарному засіданні із засадовими доповідями виступили професор Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова *В. Погребенник*